

VIII. 9 listopada.

G. Heinrich — Ichneumoninae Pokucia (ref. Dr Noskiowicz);
T. Trella — Sposób życia i rozmieszczenie Ryjkowców: *Argopto-*
chus 4-signatus Bach. i *Foucartia squamulata* Strl. (ref. Dr Kuntze);
W. Kowalczyk — Zjawiska przylotu owadów do światła.

IX. 7 grudnia.

Dr R. Kuntze — zreferował II-gi tom dzieła J. Roubala, Katalog
Chrzászczy Słowacji i Rusi przykarpackiej;

T. Trella — Z biologii Chrzászczy okolic Przemyśla: *Quedius*
brevicornis Thoms. i *Q. ventralis* Arag. (ref. Dr Kuntze).

Referaty — (Bibliographie).

J. Zaćwilichowski. Nowa metoda uzyskiwania aberatywnych
form motyli drogą działań chemicznych. — Eine neue
Methode aberrative Formen von Schmetterlingen durch chemische
Einwirkung zu erzielen. Pl. 2. Bull. Intern. de l'Acad. Pol. Sc. et
Lettres. Cl. Sc. Math. et Nat. Ser. B. Sc. Nat. Kraków, 1936. 481-496.

Przy pomocy stosowania roztworów Acidum phosphorowolframicum
i Acidum phosphomolybdenicum na poczwarke szeregu gatunków motyli
uzyskiwał autor formy aberatywne, przypominające często formy wy-
wolane działaniem zmienionych temperatur. N.

J. Zaćwilichowski. Unerwienie i narządy zmysłowe skrzydeł
pienika *Aphrophora alni* Fall. (*Rhynchota - Homoptera*). —
Über die Innervation und die Sinnesorgane der Flügel von *Aphro-*
phora alni Fall. (*Rhynchota - Homoptera*). Ibidem 1936. 85-98. Pl. 1.

Autor opisuje organa zmysłowe i rozgałęzienia nerwów podłużnych
tak w skrzydłach przednich jak i tylnych pienika. N.

J. Zaćwilichowski. Unerwienie i narządy zmysłowe skrzydeł
widelnicy *Isopteryx tripunctata* Scop. (*Plecoptera*). — Über die
Innervation und die Sinnesorgane der Flügel der Afterfrühlingsfliege
Isopteryx tripunctata Scop. Ibidem 1936. 267-284. Pl. 1.

Autor wykazuje, że chociaż skrzydła równolotki są w wielu szcze-
gółach budowy uwstecznione, to jednak wykazują cały szereg znamion
pierwotnych, zarówno w stosunkach wykształcenia narządów zmysłowych,
jak i unerwienia. N.

Wl. Ciślik & Zb. Kawecki. Wystąpienie bleskotki *Aphelinus mali*
Hald. w Polsce. — Das spontane Auftreten der Blutlauszehrwespe
Aphelinus mali Hald. in Polen. Pl. 13. Ibidem. S. 343-345. 1935.

Autorzy sygnalizują odnalezienie na ziemiach Polski pasożyta Ko-
rówki wełnistej *Aphelinus mali* Hald. Wymieniają go z kilku stanowisk
z okolicy Krakowa, z Tarnowa i Częstochowy. S. K.

St. Smreczyński iun. Materiały do fauny Polski. Ryjkowce (*Curculionidae*) Muzeum Fizjograficznego Polskiej Akademii Umiej. Cz. I. — Materialien zur Polens Fauna. Die Rüsselkäfer (*Curculionidae*) des Physiographischen Museums der Polnischen Akademie der Wissenschaften. I Teil, Sprawozd. Kom. Fiz. P. A. U. T. LXX (1935). Kraków (1936).

Spis gatunków rodzaju *Otiorrhynchus* Germ. na podstawie rewizji bogatego zbioru Muzeum Fizjograf. P. A. U. Nowe dla fauny Polski: *O. armadillo* Rossi i *O. alpicola* Boh. Przy sposobności wymienienia autor pozakrajowe gatunki, oznaczone ze zbioru Kotuli. K.

E. Mazur. Przegląd krajowych gatunków rodzaju *Dromius* Bon. (*Col.*) i opis nowego gatunku. — Übersicht der Arten der Coleopteren-Gattung *Dromius* Bon. aus Polen samt Beschreibung einer neuen Art. Ibid.

Wśród podanych 17 gatunków opisany nowo: *D. cracoviensis* na podstawie jedynego okazu ♀ z Panieńskich Skał; poza tym szereg wiadomości znanych nam w wielkiej części in litt. od szeregu lat od inż. J. Makólskiego, wybitnego specjalisty na miarę europejską rodziny *Carabidae*. K.

W. Walles. I. Przyczynek do znajomości Chrząszczy Polski pd. (*Coleoptera*). — Beitrag zur Kenntnis der Käferfauna südl. Polens (*Coleoptera*). Ibid.

Przyczynkiem objęta głównie rodzina Kusakowatych, z czego autor podaje 9 nowych dla fauny gatunków częściowo z literatury, częściowo zebranych przez siebie lub innych zbieraczy. Spodziewać się należy, że pomieszanie pojęć systematycznych i i. braki, dające się odczuć w publikacji początkującego autora, znikną w przyszłości przy usilnej pracy nad podstawowymi elementami. K.

St. Stach. Mikrolepidoptera Tatr polskich. — Microlepidopteren aus polnischem Tatragebirge. Ibidem. 187-221.

Autor wymienia 254 gatunków z polskiej części Tatr, wśród nich 3 gatunki nowe dla fauny Polski. Gatunków wyłącznie górskich jest 47, a niektóre są znane tylko z Alp i Tatr (np. *Crambus radiellus* Hb. i *Swammerdamia zimmermanni* Now.). Gatunków endemicznych Tatry nie posiadają. N.

J. W. Szulczewski. Wykaz wyrosli (zooecidia), zebranych w okolicy Myszyńca na Kurpiach. — Verzeichnis der in der Umgegend von Myszyńiec im Kurpenlande (nörd. Polen) gesammelten Zooecidien. Ibidem. 111-128.

Autor podaje 180 wyrosli, z tego sześć opisuje nowych. Szkoda, że nie są notowane daty zbierania wyrosli, ponieważ ułatwiałoby to innym stwierdzenie nowo opisanych na dalszych stanowiskach.

S. K.

T. Jaczewski. Przyczynki do znajomości pluskwiaków wodnych Egiptu. — Contributions to the knowledge of Aquatic Heteroptera of Egypt. Ann. Musei Zoolog. Pol. T. XI, Nr. 10, Warszawa, 10 VII 1936, Pl. XXVII—XXVIII, diagr. I—V.

Materiał pochodzi w przeważającej części ze zbiorów Prof. Roszkowskiego w czasie jego pobytu w Heluanie w 1930 i 1931 r. i złożony jest w Państw. Muzeum Zoolog. w Warszawie. Autor daje wykaz stanowisk; następuje systematyczny spis, w którym bliżej omawiane gatunki krytyczne, o ile obfitość materiału na to zezwalała. Razem wyróżnił autor 19 gatunków. Nakoniec rozważania bionomiczno-ekologiczne i zoogeograficzne. K.

J. Nast. Notatki homopterologiczne. — Homopterologische Notizen. Ibid. Nr. 17. 15 X 1936, 5 Textabb.

Autor zbadał organ kopulacyjny w grupie: *Euscelis plebejus* (Fall.) i na tej samej podstawie udowodnił samodzielność gatunkową *E. schenki* (Kbm.) wobec *E. sordidus* (Zett.). K.

S. hr. Toll. Badania nad narządami płciowymi u *Pyrausta purpuralis* L. i *P. ostrinalis* Hb. tudzież opisy 11 nowych gatunków *Microlepidoptera*. — Untersuchungen der Genitalien bei *Pyrausta purpuralis* L. und *P. ostrinalis* Hb., nebst Beschreibung 11 neuer Microlepidopteren-Arten. Ibid. Nr. 24. 28 XI 1936.

Autor stwierdza na organach kopulacyjnych, że *P. ostrinalis* Hb. jest dobrym gatunkiem, podczas gdy na podstawie ubarwienia skrzydeł i rysunku plam uchodziła dotąd za aberację *P. purpuralis* L. Przy opisie nowych gatunków nie wspomniano ani słowem, że 3 z nich: *Nepticula suberosella*, *N. quercifoliae* i *N. malivora* zostały już raz przez autora 7 miesięcy przedtem opisane w Polskim Piśmie Entomologicznym T. XIII w języku polskim i niemieckim z tymi samymi rycinami. K.

J. Kremky. Polskie gatunki motyli należące do rodzaju *Nephodesme* Hbn. (*Tortricidae*). — Les espèces polonaises des Lépidoptères appartenant au genre *Nephodesme* Hbn. (*Tortricidae*). Tab. 2. Ibid. T. XI. 1935.

Autor omawia 7 gatunków, wśród nich dokładniej 3 nowe dla fauny polskiej (*N. incanana* Stph., *derivana* Lah. i *canescana* Gn.) oraz *N. penziana* Thnbg.; wykazał, że *incanana* i *derivana* należą do rodzaju *Nephodesme* a nie do rodzaju *Cnephasia* Curt., gdzie były mylnie zaliczane. Pracę oparł na zbadaniu aparatu kopulacyjnego obu płci. N.

St. Adameczewski. Badania nad morfologią gatunków rodzaju *Cnephasia* Curt. (*Lep. Tortricidae*) oraz nad rozmieszczeniem ich w Polsce. — Étude sur la morphologie des espèces du genre *Cnephasia* Curt. (*Lep. Tortricidae*) et sur leur distribution géographique en Pologne. Ibidem. T. XI. 1936. Pl. XXXII—XXXVII.

Opierając się na budowie organów kopulacyjnych, przeprowadził autor rewizję rodzaju *Cnephasia* Curt., na podstawie przestudiowania około 100 okazów z Polski. Tworzy nowy rodzaj *Cnephasiella* gen. nov. N.

- St. Kéler.** Przyczynek do znajomości rodzaju *Pimpla* Fabr. Ibidem. T. XI. 1935.
 Autor wykazuje, że *Pimpla calobata* Grav. i *Pimpla nucum* Ratz., przeważnie ze sobą łączone, tworzą dwa samodzielne gatunki. N.
- St. Adamezewski.** Uwagi o *Phalonia rutilana* Hb. (*Lep. Tortricidae*). Ibidem. T. XI. 1933. Pl. XXXVIII.
 Autor opisuje z Tatr nowy podgatunek *Phalonia rutilana* Hb. ssp. *tatricana* ssp. nov., tak stadium imago, jak i gąsienicy. N.
- J. Stach.** Fauna rybików Egiptu. — Die Lepismatiden-Fauna Ägyptens. Ibidem. T. XI. 1935. 27-111. Pl. IV-XVII.
 Praca jest monograficznym ujęciem 19 gatunków rybików Egiptu. Cztery gatunki są nowe. Faunę rybików Egiptu uznaje autor za bardzo bogatą i wyróżnia w niej dwa elementy geograficzne (śródlądowy i etiopski). N.
- M. Hering.** Nowy gatunek z rodzaju *Rebelia* Heyl. z Polski. — Eine neue *Rebelia* Heyl. aus Polen (*Lepid., Psychidae*). Ibidem. T. XI. 1936.
 Nowy ten gatunek, zebrany w okolicach Bydgoszczy przez hr. Tolla, opisuje autor jako *Rebelia tolli* sp. nov. N.
- J. Nast.** Nowe dla Polski lub mniej znane gatunki *Homoptera*. — Neue für Polen oder weniger bekannte Homopteren-Arten. Fragmenta Faunistica Mus. Zool. Pol. T. II, Nr. 29. Warszawa, 25 VI 1936.
 W spisie wymienia autor 20 ciekawszych gatunków, w tym 8 nowych dla fauny krajowej. K.
- L. Masłowski & M. Masłowski.** Motyle okolic Zawiercia. III. Uzupełnienia i sprostowania. — *Lepidoptera* der Umgebung von Zawiercie, III. Ergänzungen und Berichtigungen. Ibidem. Nr. 32. 20 XI 1936.
 Ilość 655 gatunków Makrolepidopterów, wykazaną w poprzednich dwu częściach (PPE VII i VIII) powiększają autorowie o 104, głównie dzięki połowom na światło i przynętę; gatunki te zbierane b. często w pojedynczych okazach. Sprostowania poprz. wykazów dotyczą tylko dwu gatunków skreślonych. W części mikropterologicznej ograniczają się autorowie na razie do podania skontrolowanego spisu gatunków rodziny *Tortricidae*. K.
- J. Nast.** Przyczyńki do znajomości fauny *Homoptera* Polski. I. *Homoptera* okolic Kosowa Pokuckiego. — Beiträge zur Kenntnis der Homopteren-Fauna Polens. I. *Homoptera* der Umgegend von Kosów Pokucki. Ibid. Nr. 34. 17 XII 1936.
 Z materiału zebranego przez Adamezewskiego, Kremky'ego i Świdarskiego przy połowach motyli na światło oznaczył autor 61 gatunków, w tym 7 nowych dla Polski. K.
- St. Adamezewski.** Pojawy motyli w okolicach Warszawy w roku 1934. Ibid. T. II. 1936.

Autor wymienia 92 gatunków motyli schwytych we wczesnych miesiącach wiosennych i późną jesienią w r. 1934, w okolicach Warszawy. Niektóre przylatywały na światło jeszcze w grudniu, przy temperaturze bliskiej zera. N.

R. Minkiewicz. *Myrmosa brunripes* Lepel. tudzież inne żądłowki południowe lub rzadkie, wykryte w Polsce środkowej. — *Myrmosa brunripes* Lepel. et autres Hyménoptères Aculéates méridionaux ou rares, trouvés en Pologne centrale. Ibidem. II. 1935.

Przy okazji studiów etologicznych poczynił autor szereg ważnych spostrzeżeń nad występowaniem żądłówek na tle kilku zbiorowisk gniazdowania w okolicach Lublina (przeważnie w Kazimierzu nad Wisłą) i w zachodniej Suwalszczyźnie nad jeziorem Garbaś. Niektóre z wymienionych gatunków zostały w pracy po raz pierwszy wykazane z Polski (*Leptothorax clypeatus* Nyl., *Pocilligenia rubricans* Lepel., *Myrmosa brunripes* Lepel., *Halictus limbellus* Mor.), inne znowu były znane tylko z Podola (*Hoplisis punctatus* Kirschb. i *Halictus simplex* Blüthg.). N.

St. Adamezewski. Tortricidae Tatr polskich (*Lepidoptera*). Ibidem. T. II. 1936.

Autor podaje 108 gatunków zwojkówek, które przeważnie zebrał sam w Tatrach w latach 1928 i 1930-1932. Najwięcej gatunków (81-1% znanych z Tatr) występuje w krainie uprawy roli, do 1000 m. wysokości, dalej ku górze ilość ich szybko maleje a ponad kosodrzew do 2250 m. wysokości docierają tylko 3 gatunki (*Argyroplote andereggiana* Gn., *Semasia mercuriana* Hb. i *Phaeris nebulosana* Zett.). N.

Sz. Tenenbaum. Über die Farbenvariabilität von *Ogdocosta bianularis* Boh. (Coleoptera, Cassidini). Ibidem. T. II. 1936.

Na podstawie bogatego materiału, zebranego przez siebie w Meksyku, omawia autor zmienność ubarwienia chrząszcza *Ogdocosta bianularis* Boh. N.

J. Kremky. Przyczynek do fauny Tortricidów Polski. — Contribution à la faune des Tortricides de Pologne. Ibidem. T. II. 1936.

Praca dzieli się na dwie części. W pierwszej omawia autor faunę Tortricidów Mazowsza; wymienia więc 233 gatunków znanych z tego obszaru, wyróżnia ważniejsze elementy geograficznie, częściowo także historyczne oraz charakteryzuje według siedlisk główne grupy ekologiczne. Część druga zawiera dodatki dotyczące rozmieszczenia Tortricidów w Polsce. N.

Br. Houwalt. Nowe i rzadkie motyle z okolic Wilna. Prace Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wydż. nauk matem. i przyrodn. T. IX. Wilno 1935.

Wykaz obejmuje 72 gatunków motyli, w tym 12 nie obserwowanych dotychczas w obszarach północno-wschodniej Polski. Szczególnie dokładnie zbadał autor faunę torfowiska wyżynnego (rojstu) obok Medyny. N.

J. Prüffer. Z doświadczeń nad zapachem płci u samicy Brudnicy nieparki (*Lymantria dispar* L.) -- Quelques unes recherches sur l'odeur sexuelle chez les femelles de *Lymantria dispar* L. Ibid. IX, 1935. Pl. 2.

Autor wykonał szereg doświadczeń przy pomocy skonstruowanego przez siebie przyrządu (nieco zmodyfikowany przyrząd z dawniejszych doświadczeń autora), z których wynika, że czynnikiem wabiącym samce motyli są substancje wonne wydzielane przez samice. Ponadto wykazał, że także wyciągi alkoholowe substancji wonnych samicy działają atrakcyjnie na samce i zachowują to działanie przynajmniej w ciągu jednego roku. Najsilniej wabia samice 12-godzinne, bez względu na to czy odbyły już czy też nie odbyły jeszcze kopulacji; ich siła atrakcyjna natomiast znacznie słabnie po złożeniu jaj. N.

W. Górski. Przyczynek do morfologii i biologii *Acentropus niveus* Oliv. (*Lep.*). Ibidem. T. IX, 1935. Pl. 1.

Autor opisuje motyla w stadium jaja, gąsienicy, poczwarki i imago oraz biologię na podstawie materiałów z jezior trockich. Podaje też jedno nowe stanowisko gatunku w Polsce. N.

B. Ogijewicz. Układ nerwowo-czuciowy i narządy zmysłowe odnóży motyli. -- Innervierung und Sinnesorgane der Beine der Schmetterlinge. Ibidem. No 35.

Autor opisuje topografię układu nerwowego i ułożenie organów zmysłowych w odnóżach motyli na podstawie zbadania materiałów należących do 17 różnych gatunków i 13 rodzin. Wszystkie wykazały zupełną zgodność badanych stosunków. N.

N. Kopyłówna. Z badań nad chrząszczami nekrotycznymi pow. dziśnieńskiego. -- Aus den Untersuchungen an nekrotischen Käfern im Bezirk Dzisna. Ibidem. No 29, 1935.

W badanym terenie śledziła autorka na 89 stanowiskach warunki występowania chrząszczy nekrotycznych w zależności od charakteru biotopów, od stadium rozkładu zwłok (wyróżniono 8 stadiów), od wielkości i od rodzaju tychże. Ze znalezionych ogółem 100 gatunków omówiła autorka w ten sposób 40 tj. takie tylko, które występują wyłącznie na zwłokach lub w środowiskach zbliżonych, z wyjątkiem bardzo rzadkich. K.

R. Mackiewicz-Gutowska. Przyczynek do znajomości jętek północno-wschodniej Polski. -- Beitrag zur Kenntnis der Ephemeropterenfauna des nordöstlichen Polen. Ibidem. No 31.

W ciągu 5 lat badań (1930-1934) zebrała autorka 29 gatunków. Biotopy dzieli na 5 grup: wielkie rzeki, małe rzeki, strumienie, jeziora i stawy i podaje gatunki charakterystyczne dla 2 pierwszych. Z wyliczonych gatunków 7 jest nowych dla fauny Polski. K.

E. Kamiński. Z badań nad pchełkami ziemnymi (*Halticini*) i ich roślinami żywicielskimi okolic Wilna. -- Über die Halticinen-Fauna (Coleoptera) und ihre Nahrungspflanzen aus der Umgebung von Wilno. Ibidem. No 34. Tabl. I (IX).

Autor prowadził badania w l. 1930-1934. Oprócz metody czerpakowej stosował hodowlę na większą skalę dla ustalenia roślin żywicielskich. Po ustępach, omawiających biologię, ekologię (z opisaniem stanowisk) oraz charakterystykę uszkodzeń roślin, przechodzi do przeglądu systematyczno-biologicznego, który zawiera 56 gatunków na 171 ustalonych przez Kuntzego dla całego kraju po dziś dzień; autor spodziewa się znacznego przybytku w miarę dalszych poszukiwań. Wreszcie wykaz roślin żywicielskich z żerującymi na nich gatunkami. K.

J. Noskiewicz. Palearktyczne gatunki rodzaju *Colletes*. — Die palarktischen *Colletes*-Arten. Prace Nauk. Wyd. Tow. Nauk. we Lwowie. Dz. II. T. III. 1936. 40 rys. tekst. i 28 tablic.

Do dyspozycji miał autor materiały przez siebie zebrane i nadesłane mu z 9 większych muzeów europejskich oraz przez szereg prywatnych zbieraczy. W materiałach muzealnych znalazły się liczne typy i kotypy, ważne zwłaszcza dla gatunków opisywanych w dawniejszych latach, gdy same opisy za mało dokładnie redagowano. Jednym z bogatszych w typy okazał się zbiór Radoszkowskiego, przechowany w większej części w Muzeum Fizjograficznym PAU. — W krótkiej stosunkowo części ogólnej pomieszcza autor wiadomości o geograficznym rozmieszczeniu oraz z biologii i przedstawia trudności taksonomiczne w obrębie rodzaju. W części szczegółowej charakterystykę rodzaju, podział na 4 podrodzaje i grupy gatunków, tabelę do oznaczania gatunków (osobną dla ♀♀ i dla ♂♂); wreszcie następuje najobszerniejszy rozdział: opis gatunków; tych w palearktyce jest 125, razem z 13, znanymi autorowi tylko z opisów niedokładnych, nie pozwalających na interpretację. Opisy wyczerpujące, kilkustronicowe, licznymi rysunkami ilustrowane. Nowo opisanych gatunków 55 czyli prawie połowa wszystkich palearktycznych; ta choćby okoliczność wykazuje, jak na czasie była niniejsza monografia; będzie ona podstawą dalszych badań nad tym rodzajem. K.

Z. Kawecki. Materiały do poznania fauny czerwców (*Coccidae*) Podola, Opola i Wołynia (z Polesiem wołyńsk.). — Beiträge zur Kenntnis der Schildläuse-Fauna Podoliens, Opoliens und Wolhyniens samt dem wolhynischen Polesie. Kosmos Ser. A. LXI. Z. II—III. S. 319—324. Lwów, 1936.

Jako nowe dla fauny polskiej przybywają: *Aulacaspis rosae* Ckll., *Ceropoto rotynicus* Nas., *Nidularia aceris* Ldgr. i *Sphaerolecanium prunastri* Fonsc. Przy wszystkich podanych czerwcach wymienione są rośliny żywicielskie. Żałować należy, że nie ma żadnej wzmianki, gdzie złożone zostały materiały dowodowe. S. K.

I. Sokołowska-Rutkowska. Przyczynek do znajomości występowania galasówek w Polsce. Galasówki zebrane w latach 1831-1933. Powiat Mławski, gmina Tusza (Wojew. Warszawskie). Powiat Działdowski, osada kolejowa Ilowo i Dwukołów (Wojewódz. Pomorskie). — Ein Beitrag zur Kenntnis der polnischen Zooecidien. Die in den Jahren 1931-1933 im Kreis Mława (Wojewodschaft Warszawa) und im Kreis Dział-

dowo (Wojewodschaft Pomorze) gesammelten Zooecidien. Ibidem S. 335-353.

Autorka podaje 149 wyrosli na 73 roslinach zywielskich. Niektore oznaczenia budza pewne watpliwosci. Uzycie w tytule wyrazenia „Galasowki“ zamiast wyrosla, uwazamy za niewlasciwe, poniewaz juz M. Nowicki przyjmowal nazwe galasowki na okreslenie wyrosli wywolanych tylko przez osobniki z rodziny *Cynipidae*. S. K.

S. Kapuscinski. Wyrosla (zooecidia) zebrane na polnocnej krawedzi Podola w okolicy Lwowa, Starego Siola i Zloczowa. — Die am Nordrande der podolischen Hochebene (Südostpolen) gesammelten Zooecidien. Ibidem. Prace Komisji dla bada krawedzi Podola. Nr. 8.

Podano szereg wyrosli dotychczas w Polsce nie notowanych. Niektore wraz ze swoimi roslinami zywielskimi osiagaja polnocna granice swego zasiagu na pewnym odcinku krawedzi. Tu wymienic mozna z Cecidomyidow *Phylacidobia solmsi* Kieff. na *Viburnum lantana*. Autor omawia tez dwa typy wyrosli sprawionych przez *Dorytomus taeniatu* F. na *Salix caprea*, ktore przedstawione sa na osobnej tablicy. S. K.

J. Makolski & St. Smreczynski. Pleistocenske chrzaszcze z Lek Dolnych kolo Pilzna. — Über einige pleistozäne Käfer aus der Ortschaft Łęki Dolne bei Pilzno. P. A. U. Starunia. Nr. 12. Kraków, 1936.

Z szczatkow znalezionych w szarym piaszczystym ile z okresu cofania sie krakowskiego lodowca zdojali autorowie oznaczyc 7 gatunkow ponad wszelka watpliwosc; z tego 2 szeroko dzisiaz rozmieszczone (*Clivina fossor*, *Thanatophilus dispar*), 1 borealno-alpejski (*Otiorrhynchus arcticus*), 3 gorskie (*Pterostichus negligens*, *maurus*, *O. lithanthracius*) oraz 1 polnocny (*Notaris aethiops*). K.

J. Urbański. Wyrosle (zooecidia) Ludwikowa i terenow przyleglych. — Die Pflanzengallen von Ludwikowo. Prace monograficzne nad przyroda wielkopolskiego parku narodowego w Ludwikowie pod Poznaniem. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. 1935. S. 1—78.

Autor wymienia 468 wyrosli, z czego wiele jest po raz pierwszy w Polsce notowanych. Nowych dla Wielkopolski wylicza autor 191, podnoszac liczbe wyrosli stamtad znanych do 712. Inowacja jest systematyczny spis cecidozow. Nalezzy zalowac, ze nie podano dat zbierania wyrosli. S. K.

J. Pawlowicz. Spostrzezenia nad niektoremi blonkowkami i muchowkami, pasorzytujacemi na *Porthetria dispar* L., *Malacosoma neustria* L. i *Stilpnotia salicis* L. (Lep.). — Beobachtungen über einige in *Porthetria dispar* L., *Malacosoma neustria* L. und *Stilpnotia salicis* L. (Lep.) schmarotzende Hymenopteren und Dipteren. Zoologica Poloniae. V. 1. Lwow, 1936.

Na podstawie przeprowadzonych w latach 1933 i 1934 hodowli materiałów zebranych w Morach i Karolinie ob. Warszawy ustala autor dla każdego z 3 wymienionych w tytule pracy gatunków motyli szereg pasorzytów i oblicza w odsetkach powodowaną przez nie śmiertelność. Wyjaśnia też wiele szczegółów dotyczących pasorzytów 2-go stopnia. N.

T. Jaczewski. Badania terenowe nad występowaniem pluskwiaków wodnych w zbiornikach polskiego północnego wybrzeża Bałtyku, tudzież uwagi ogólne o zespołach ekologicznych wioślaków (*Corixidae*). — Feldbeobachtungen über das Auftreten von Wasser-Hemipteren in Gewässern der polnischen Ostseeküste, nebst allgemeinen Bemerkungen über ökologische Assoziationen von Corixiden. Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa. T. IX. 1935. Suwałki.

Poszczególne rozdziały są: badania dawniejsze omawianego terenu; topografia i charakterystyka badanych zbiorników; wykaz ilościowy dokonanych połowów; charakterystyka zoogeograficzna fauny pluskwiaków wodnych naszego północnego wybrzeża Bałtyku (tutaj uważa autor nawiązania zachodnie, atlantyckie za odróżniające badany teren od innych terenów Polski; dotyczące gatunki: *Sigara scotti*, *S. castanea*, *Corixa panzeri*, *Notonecta obliqua*); uwagi ekologiczne i zespoły wioślaków; tu najciekawsze jest wyróżnienie dwu zespołów na podstawie różniczkowej analizy poszczególnych połowów: 1. zespół z panującym gatunkiem *S. striata*; 2. z liczniejszym występowaniem gatunków *S. distincta*, *S. limitata*, *S. semistriata*; pierwszy przywiązany do zbiorników równin nadmorskich nad zatoką pucką, drugi, jakościowo więcej urozmaicony, do zbiorników na wzgórzach morenowych. K.

R. Kuntze. Z rozważań nad polską nomenklaturą w zakresie entomologii lasowej. Sylwan. LIII. S. B. Nr. 5. Lwów, 1935.

Ukazanie się dziełka M. Nunberga (Klucz do oznaczania ważniejszych szkodników owadów leśnych. Inst. Bad. Lasów Państw. Ser. B. Nr. 1. Warszawa 1935) dało autorowi sposobność skreślenia cennych uwag o sprawie nomenklatury polskiej, aktualnej dla entomologii stosowanej i dydaktyki w zakresie entomologii. W części ogólnej formułuje autor 3 wytyczne dla tworzenia polskich nazw entomologicznych i wogóle zoologicznych: 1. równoległości terminologii łacińskiej i polskiej; 2. treściwego znaczenia nazwy i 3. trwałości czyli pierwszeństwa nazw. Do tego dołączylibyśmy postulat czwarty równoległości nazw w entomologii stosowanej i teoretycznej (por.: Ściga — *Tetropium* las.; *Callidium* teoret.). K.

R. Kuntze. Notatki o kilku krajowych gatunkach rodzaju Borecznik (*Lophyrus*-Hym.) — Notizen über einige einheimischen *Lophyrus*-Arten, Hym. Ibid. S. A. Nr. 4.

Autor omawia gatunki takie, jak *Lophyrus nemoralis* Ensl., *L. scitifer* Geoffr., *L. pini* L., *L. polytomus* Htg., podając pewne szczegóły dotyczące rozszedlenia i pojawów. Dla *Lophyrus frutetorum* F. pochodzącego z Nadleśnictwa Czeszewo (Wielkopolska) podał zespół pasożytów,

otrzymanych z hodowli. Nawiązując do poprzednich badań, swoich i innych Autorów, na przykładzie rodzaju *Lophyrus*, podkreśla już wypowiedzianą regułę, że zespół pasożytów danego szkodnika w różnych okolicach est różny.

S. K.

A. Kozikowski & R. Kuntze. Szkodniki nasion jodły występujące w południowej Polsce. — Die in Südpolen vorkommenden Tannensamenschädlinge. Ibid. LIV. S. A. Nr. 1. 1936.

Jako szkodniki nasion jodły zostały podane spośród muchówek (Diptera): *Roeseliella piccae* Seitn. i *Lonchaea viridana* Meig., spośród błonkoskrzydłych (Hymen.) *Megastigmus suspectus* Borr., z motyli (Lepid.) *Dioryctria abietella* Schiff. Jako nowe dla fauny polskiej okazały się *Roeseliella piccae*, *Lonchaea viridana* i pasożytnicza u *Dioryctria abietella* muchówka *Actia pilipennis* Fall. z rodziny rączycowatych. Podkreślić należy fakt wykrycia pasożyta *Roeseliella piccae* z rodziny błeskotkowatych (*Chalcididae*-Hym.) *Amblymerus pectinatae* Św. Nowicki (nova species). Znaczenie gospodarcze przedstawia osobny ustęp.

S. K.

J. Kinel. 9. Chrząszcze wodne (*Colcoptera aquatitia*). Odbitka z pracy zbiorowej pod red. J. Fudakowskiego p. t. „Przyczynek do znajomości fauny Czarnohory 1935 r. — Instytut Badawczy Lasów Państw. Warszawa. Seria A. Nr. 8.

Materiał zebrany przez Fudakowskiego i towarzyszy z rodzin *Dytiscidae*, *Hydrophilidae* i *Dryopidae* dał po opracowaniu 15 gatunków. Brak w nim wprawdzie niektórych form charakterystycznych dla Czarnohory wzgl. Karpat, stanowi on jednak przyczynek do rozmieszczenia pionowego nawet pospolitszych gatunków.

K.

M. Nunberg. Klucz do oznaczania ważniejszych szkodliwych owadów leśnych. Ibidem Seria B. Nr. 1, 5-288. Ryc. 359. Warszawa 1935.

Klucz ten daje możliwość oznaczania uszkodzeń sprawianych przez owady na drzewach i wiklinach koszykarskich. Oznacza się nim według gatunków drzew, zwykle na podstawie uszkodzeń, zaś w wątpliwych wypadkach podane są cechy samego szkodnika, w stadium larwalnym lub dojrzałym. Osobno oznaczyć można owady znajdowane w ściółce w czasie jesiennych poszukiwań szkodników sosny. Liczne ryciny w większości oryginalne i bardzo piękne, uzupełniają ten „Klucz“. Dużą też uwagę zwrócił autor na rozwiązanie sprawy polskiej nomenklatury.

S. K.

St. Kapuściński. Wyrośla (cecidia) rezerwatów jodlowych Jata i Topór w Nadleśnictwie Państwowym Łuków w nawiązaniu do stosunków typologicznych. Ibidem. Seria A. Nr. 20. Warszawa 1936. str. 86, rys. 6.

Autor zebrał w badanym terenie 167 wyrosli (głównie wywoływanych przez gatunki zwierzęce, przeważnie owady), wśród nich 28 nie notowanych wogóle w Polsce, a 18 znanych z innych roślin żywicielskich.

Nie poprzestając na samej inwentaryzacji faunistycznej, rozważa autor różnice cecidologiczne między oboma rezerwatami, związek wyrosli z zespołami leśnymi, wreszcie gospodarcze znaczenie wyrosli w leśnictwie oraz możliwości zapobiegania masowemu rozmnożeniu się cecidozoów ewent. uodporniania drzew przeciw ich szkodliwej działalności. *R. K.*

K. Strawiński. Badania nad fauną pluskwiaków drzew i krzewów w Polsce. *Ibid.* Ser. A. Nr. 17, 1936, stron 216.

Autor gromadził od roku 1924 materiały pluskwiaków różnoskrzydłych (*Hemiptera-Heteroptera*), łowionych na drzewach i krzewach w Polsce. — Celem pracy było poznawanie biologii i ekologii wymienionej grupy owadów, w szczególności ustalanie związku, jaki istnieje między danym gatunkiem pluskwiaka a roślinnością. Praca podzielona jest na 6 części. — W pierwszej części podany jest przegląd badanych gatunków, zawierający poglądy Autora na szczegóły biologiczne. W wywodach Autor opiera się na piśmiennictwie oraz własnych licznych spostrzeżeniach. — Część druga obejmuje wykaz systematyczny znalezionych na drzewach i krzewach pluskwiaków. Pozostałe części (3—6) zawierają spisy gatunków układane w rozmaity sposób. Część trzecia jest spisem podług roślin, część czwarta spisem z podziałem na grupy ekologiczne. Autor wyróżnia trzy grupy ekologiczne: 1. gatunki żyjące na drzewach i krzewach; 2. na drzewach i krzewach oraz na roślinach zielnych; 3. gatunki znajdujące się na drzewach i krzewach przypadkowo. W części piątej i szóstej zawarte są spisy pluskwiaków zebranych na drzewach i krzewach, ułożone na podstawie własnych badań i literatury. *Kr.*

R. Kuntze. Krytyczny przegląd szkodników z rzędu chrząszczów zarejestrowanych w Polsce w latach 1919-1933. — Eine kritische Übersicht der durch den Pflanzenschutz in Polen in den J. 1919-1933 verzeichneten schädlichen Coleopterenarten. *Rocznik Ochrony Roślin*, T. III. r. 2, Warszawa 1936.

Praca jest jednym z objawów coraz częściej powtarzającego się w ostatnich czasach współdziałania entomologii praktycznej z teoretyczną i życzyć by sobie należało, ażeby ta zaznaczona ostatnio dążność entomologów praktycznych do oparcia się na podstawie teoretycznej przybrała w najbliższej przyszłości stałe formy organizacyjne. Będzie to z pewnością z wielką korzyścią dla rozwoju badań praktycznych, jak to zresztą widzimy w innych krajach Europy i Ameryki.

W nawiązaniu do dat o szkodnikach produkcji roślinnej, zestawionych za lata 1919-1933 (*Roczn. Ochr. Rośl.* T. I i II) opracowuje autor swój temat w nast. rozdziałach: 1. Kontrola zarejestrowanych gatunków i danych o nich; 2. Wynik rewizji oznaczeń gatunkowych; 3. Próba interpretacji oznaczeń negatunkowych; 4. Wynik analizy oznaczeń negatunkowych; 5. Próba uzupełnienia materiałów rejestracyjnych. — Na podstawie pow. krytycznych uwag uzyska entomologia praktyczna większą ścisłość swych obserwacji koleopterologicznych. *K.*

E. Judenko. Przyczynek do poznania biologii i zwalczania Mszyicy chmielowej (*Phorodon humuli* Schr.). (Doniesienie

tymczasowe). — Beitrag zur Kenntnis der Biologie und der Bekämpfung der Hopfenblattlaus (*Phorodon humuli* Schr.) (Vorläufige Mitteilung). Ibid. S. 1-10.

Autor na podstawie badań przeprowadzonych w Puławach kreśli biologię tej mszycy. Omawiając środki zapobiegawcze, wyraża pogląd, że należy przede wszystkim zwalczać tę mszycę na jej roślinach zasadniczych t. j. na *Prunus spinosa* i *P. domestica*. Przedstawia też zwalczanie Mszycy chmielowej w okresie jej żerowania na chmielu. S. K.

Zb. Kawecki. Misecznik dwuguzek (*Lecanium bituberculatum* Targ.) — Ogródnictwo. Rok XXX. S. 1-7. Kraków, 1935.

Autor wymienia nowe stanowiska z wojew. krakowskiego i kieleckiego, gdzie występuje na jabłoniach, gruszech i głogach. Podaje też pewne dane z biologii. S. K.

Zb. Kawecki. Korówka wełnista i jej pasożyt (*Aphelinus mali* Hald.) Osiec korówkowy, w wojew. krakowskim i kieleckim. — Blutlaus und Blutlauszehrvespe in Süd-Polen. Ibid. S. 3-29. 1936.

Część pierwsza poświęcona jest korówce, natomiast w części drugiej autor zajmuje się jej pasożytem *Aphelinus mali*. Szczegółowo wymienia stanowiska jego na ziemiach Polski, które przedstawił na załączonej mapce. Główne skupienie jest w okolicy Krakowa, najdalej na wschód znajduje się oderwane stanowisko koło Lwowa. Autor omawia biologię tego pasożyta, rozprzestrzenianie się, wpływy klimatyczne na jego rozwój i płynące stąd wskazania praktyczne. S. K.

S. Macko & J. Pronin. Wieża entomologiczna jej budowa i zastosowanie. — Der Entomologische Turm, sein Bau und seine Anwendung. Łuck, 1936. 1-15. Tab. 2.

Autorzy szczegółowo omawiają konstrukcję wieży entomologicznej, która wzniesiona została w Siekierzycach koło Łucka na Wołyniu. Dają również opis latarni i lampy. Ryciny tekstowe przedstawiające różne szczegóły konstrukcyjne i dwie załączone tablice dostatecznie objaśniają podany projekt. S. K.

T. Jaczewski. Die Uferwanzen (Heteroptera: Fam. Leptopodidae, Acanthiidae, Ochteridae und Mononychidae) der Deutschen Limnologischen Sunda-Expedition. Archiv. f. Hydrobiologie. 1935. Suppl. Bd. XIII. „Tropische Binnengewässer, Band V“.

Wśród 37 okazów zebranych przez wyprawę dały się 4 gatunki oznaczyć, z tego 2 nowo opisane przez autora (*Acanthia javanica* i *Ochterus thienemanni*); 2 gatunki pozostały nieoznaczone z powodu stadium larwalnego dotyczących okazów. K.

T. Jaczewski. Notes on Corixidae (Hem.). The Proceedings of the Royal Entomological Society of London, S. B. Taxonomy. V. 5. P. 2. 1936.

Notatka XII-a: nowy opis *Sigara substriata* (Uhler) na podstawie 2 paratypów z Narodowego Muzeum Stan. Zjedn. (okazy ♂♂ z Japonii):

not. XIII-a: opis samca *S. marginata* (Fieber) ze zbioru Inst. Zool. Ak. Nauk w Leningradzie (1 ♂ z Jemenu: Sanaa); opis nowego gatunku *S. (Anticorixa) ussuriensis* z tegoż zbioru i rozszerzony opis podrodzaju *Anticorixa* Jacz. (6 ♂♂ z Ussuri: Jakowlewka). K.

St. Kéler. Über einige Mallophagen aus Rossitten. Arbeiten über morphologische und taxonomische Entomologie aus Berlin-Dahlem. Bd. 3. Nr. 4, 1936.

W drobnym materiale, pochodzącym ze stacji ornitologicznej w Rossitten, wyróżnił autor 6 gatunków, przy czym ustanawia 2 nowe rodzaje: *Bruelia* i *Hastaeophorus* oraz daje opis jednego nowego gatunku: *Br. rossittensis* z jemioluszki; kotypy powinien był stanowczo autor zatrzymać u siebie spośród okazów bydgoskich. K.

J. Roubal. Agonum Makólskii n. sp. une nouvelle espèce d'Europe centrale (Col. Carabidae). 2 figures. Folia Zoologica et Hydrobiologica. Vol. VIII, No 2. Riga, 1935.

Nowy gatunek z pokrewieństwa *Dahli* Proud. i *atratum* Duft. z południowej Słowacji i Rusi podkarpackiej. Autor zaznacza, że na odrębność gatunkową tej formy zwrócił mu uwagę inż. J. Makólski, który już niejednokrotnie zresztą dawał autorom podstawę opisywania nowych gatunków przez udzielenie swych spostrzeżeń. K.

H. Wagner. Ein neuer Rhinoncus aus Mitteleuropa. Entom. Blätter, 1936, H. 2, 82 Jhrg., 70-75.

Nowoopisany gatunek *Henningsi* w znacznej części na podstawie materiału z okolic Krakowa. dostarczonego autorowi przez Dr Smreczyńskiego. Żyje na *Polygonum bistorta*. K.

Z obcej literatury.

M. Hering. Die Blatt-Minen Mittel- und Nord-Europas. Bestimmungstabellen aller von Insekten-Larven der verschiedenen Ordnungen erzeugten Minen. Z 7 tablicami i ok. 500 rycinami w tekście. Nakład Gustav Feller, Neubrandenburg.

Zeszyt 2 — str. 113-224 i tabl. I-II. Tabele do oznaczania (*Brunella*-*Filipendula*). Wydano 19 II 1936.

Zeszyt 3 — str. 225-336 i tabl. III-IV. Tabele do ozn. (*Forsythia*-*Myrica*). Wyd. 27 VIII 1936.

Zeszyt 4 — str. 337-448 i tabl. V-VI. Tabele do ozn. (*Myrica*-*Rubus*). Wyd. 15 IV 1937.

Zeszyt 5 — str. 449-560 i tabl. VII. Tabele do ozn. (*Rubus*-*Zinnia*). Wyd. 15 VII 1937.

W dalszym ciągu notujemy ukazanie się zeszytów powyższego wydawnictwa od czasu ogłoszenia referatu o pierwszym zeszycie (v. PPE XIII, str. 236-7). Wymienione tutaj zeszyty obejmują część szczegółową tj. klucze do oznaczania sprawców, których larwy drążą chodniki w różnych częściach roślin. Układ kluczy, jak już w poprzednim referacie